

WOJEWODA
WARMIŃSKO - MAZURSKI
Marian Podziewski

Olsztyn, dnia1.04..... 2014 r.

PS-II.431.1.2.2014

Pani Elżbieta Sadowska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Srokowie
Plac Rynkowy 1
11-420 Srokowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Srokowie, REGON: 510596699, NIP: 742-18-61-269, mieszczącym się w Srokowie, Plac Rynkowy 1, 11-420 Srokowo.

(akta kontroli str. 14-15)

W okresie świadczeniowym 2012/2013 (*tj. od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r.*) wykonywanie kontrolowanych zadań do końca grudnia 2012 r. nadzorowała pani Halina Renc - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie, a następnie w związku z jej usprawiedliwioną nieobecnością, Wójt Gminy Srokowo powierzył pełnienie obowiązków Kierownika GOPS w Srokowie pani Elżbiecie Sadowskiej. Zarządzeniem Nr 1/13 z dnia 2 stycznia 2013 r. p.o. Kierownika GOPS otrzymała stosowne upoważnienie do nadzoru zadań objętych kontrolą. Zarządzeniem Nr 51/13 z dnia 31 października 2013 r. Wójt Gminy Srokowo powierzył pani Elżbiecie Sadowskiej obowiązki Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie.

(akta kontroli str. 16-23)

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika GOPS oraz pracownika merytorycznego - pani Barbary Gbur, zatrudnionej na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli str. 24, str. 25 wiersz z podkreślnikiem, str. 29)

Kontrolę przeprowadziła pani Aneta Głowska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 20/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.84.2014 z dnia 28 stycznia 2014 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-13)

Termin kontroli: od 3 do 10 lutego 2014 r. z przerwą w dniu 7 lutego.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 1/2014.

Zakres kontroli:

- *przedmiot kontroli:*

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.),

- *okres objęty kontrolą:*

okres świadczeniowy 2012/2013, tj. od 1 października 2012 r. do 30 września 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 1228 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-115) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniami.

U s t a l e n i a:

Gmina Srokowo jest gminą wiejską, którą zamieszkuje około 4.171 mieszkańców. Ze sprawozdań finansowo-rzeczowych (*akta kontroli str. 31-38, sprawozdania dostępne także w Oddziale budżetu, planowania i analiz Wydziału Polityki Społecznej*) dot. realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wynika, że:

a) w IV kwartale 2012 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 186.642,00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 21.358,11 zł,

b) w IV kwartale 2013 r.

- wysokość wypłaconych świadczeń osobom uprawnionym wyniosła 184.798, 00 zł,
- kwota zwrócona przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym okresie to 7.997,73 zł,

W Gminie Srokowo organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Srokowo. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 8a, 8b, 8c oraz z art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie w oparciu o:

- Zarządzenie Nr 34/2008 Wójta Gminy Srokowo z dnia 11 sierpnia 2008 r.,
- Uchwałę Nr XXIV/148/2008 Rady Gminy Srokowo z dnia 24 października 2008 r.,
- Zarządzenie Nr 4/2009 Wójta Gminy Srokowo z dnia 30 stycznia 2009 r.,
- Zarządzenie Nr 1/13 Wójta Gminy Srokowo z dnia 2 stycznia 2013 r.,
- Zarządzenie Nr 70/13 Wójta Gminy Srokowo z dnia 31 grudnia 2013 r.,

oraz wydane w trakcie kontroli:

- Zarządzenie Nr 10/2014 Wójta Gminy Srokowo z dnia 5 lutego 2014 r.
(*akta kontroli str. 17-18, str 22-23, str. 39-40*)

W kontrolowanym okresie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie funkcjonował na mocy następujących uchwał:

- Uchwała Nr XVI/95/08 z dnia 29 lutego 2008 r. Rady Gminy Srokowo,
- Uchwała Nr XXVIII/170/09 z dnia 30 stycznia 2009 r. Rady Gminy Srokowo

(akta kontroli str. 51-64)

oraz aktualnie obowiązująca

- Uchwała Nr XL222/14 z dnia 31 stycznia 2014 r. Rady Gminy Srokowo.

(akta kontroli str. 42-50)

W związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) organizację, zakres działania, zadania oraz zasady funkcjonowania jednostki określa Regulamin Organizacyjny GOPS wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2011 Kierownika GOPS z dnia 3 stycznia 2011 r.

(akta kontroli str. 65-74)

Z pisemnej informacji wynika, że kierownik kontrolowanej jednostki w sprawach skarg i wniosków przyjmuje klientów w poniedziałki w godzinach od 8.00 do 16.00, w pozostałe dni tygodnia od 7.00 – 15.00. W sprawach z zakresu realizowanych zadań przez GOPS, klientów przyjmuje także, urzędujący w tym samym budynku Wójt Gminy Srokowo.

(akta kontroli str. 75)

Kontrolującej przedstawiono „Rejestr skarg GOPS Srokowo – Świadczenia Rodzinne”. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga.

(akta kontroli str. 76)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

GOPS mieści się w budynku, który stanowi siedzibę władz samorządowych. Urząd Gminy jest administratorem budynku. GOPS zajmuje pomieszczenia na parterze, gdzie osoby niepełnosprawne i z wózkami mogą się dostać dzięki podjazdowi.

W strukturze organizacyjnej jednostki wyodrębniono - Samodzielne stanowisko świadczeń rodzinnych - do obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań wobec dłużników alimentacyjnych, co nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracownik merytoryczny zajmuje samodzielnie jedno z wydzielonych pomieszczeń. Taka organizacja pracy zapewnia możliwość przeprowadzania rozmów z klientami (m.in. wywiady z dłużnikami alimentacyjnymi) bez obecności osób trzecich, umożliwiając tym samym zachowanie poufności. Stanowisko pracy wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy, co pozwala na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań.

Korespondencję wpływającą pocztą odbierają pracownicy GOPS. Jest ona rejestrowana w dzienniku korespondencyjnym i dekretowana przez kierownika jednostki. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń składane są bezpośrednio do pracownika zatrudnionego na *Samodzielnym stanowisku świadczeń rodzinnych*. Są one ewidencjonowane oraz opatrywane datą wpływu. Pracownik merytoryczny dokonuje weryfikacji wniosków wraz z załącznikami, a następnie przygotowuje projekty decyzji administracyjnych. Decyzje, po podpisaniu przez osobę upoważnioną wysyłane są ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub wydawane klientom w Ośrodku. Ponadto pracownik merytoryczny prowadzi rejestr wydanych decyzji m.in. w sprawach z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dokumentacja wierzycieli, tj.: wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne informacje niezbędne w indywidualnych sprawach (wraz z decyzjami o zwrocie przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej) umieszczane są wg kolejności alfabetycznej w teczki osobowe wpinane do segregatorów. W tych samych teczkach przechowywane są dokumenty dłużników alimentacyjnych z terenu gminy Srokowo, dotyczące podejmowanych wobec nich działań, wywiady alimentacyjne oraz oświadczenia majątkowe. Dokumentacja dłużników, wobec których GOPS w Srokowie podejmuje działania na wniosek innej gminy wpinana jest do oddzielnego segregatora „Dłużnicy Alimentacyjni”.

(akta kontroli str. 30 oraz str. 77-78)

Pani Barbara Gbur - pracownik merytoryczny w okresie objętym kontrolą zatrudniona była w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakres czynności oraz pisemne informacje Kierownika GOPS wskazują, że w ramach etatu wykonuje ona zadania zlecone, wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 06.139.992).

(akta kontroli str. 24, str. 25, str. 29)

W kontrolowanym okresie pracownik merytoryczny uczestniczył m.in. w następujących szkoleniach, związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku:

- Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – aktualne problemy.
- Metryka sprawy administracyjnej. Problemy procesowe przy wydawaniu decyzji administracyjnych na tle najnowszych zmian w Kpa.
- Najnowsze zmiany w świadczeniach rodzinnych, postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz świadczeniach z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 79-82)

Z dokumentacji przedstawionej kontrolującej wynika, że GOPS podpisał z Sygnity Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowę na udzielenie licencji na korzystanie z „Oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, Modułu Windykacje ” wraz z jego utrzymaniem. Tym samym w kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 83-86)

Organ właściwy dłużnika i organ właściwy wierzyciela mogą gromadzić i przetwarzać w zakresie określonym w ustawie dane osobowe osób składających wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, członków ich rodzin oraz dłużników alimentacyjnych i członków ich rodzin.

Kierownik GOPS w Srokowie do dnia kontroli nie złożyła wniosku o wpisanie do Rejestru Danych Osobowych, prowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zbioru danych osobowych, niezbędnego do realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jednocześnie pracownik merytoryczny posiada imienne Upoważnienie Kierownika GOPS z dnia 15 października 2013 r. do przetwarzania danych osobowych.

(akta kontroli str. 41)

W związku z powyższym **stwierdzono następujące uchybienie:**
nie mające zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność:

1. Brak zgłoszenia zbioru danych osobowych do GIODO.

(akta kontroli str. 87-96)

Skutek ustalonych uchybień:

Brak zabezpieczenia i ochrony danych osobowych przed ingerencją podmiotów trzecich, co może spowodować nieuprawnione ich przetwarzanie.

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest przekazywać do biura informacji gospodarczej, informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Kontrolującej okazano dokumenty potwierdzające posiadanie umowy abonamentowej z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu.

W związku z powyższym, w trakcie działań kontrolnych kierownik kontrolowanej jednostki zwróciła się do Wójta Gminy Srokowo o imienne upoważnienia do przekazywania w imieniu i na rzecz gminy informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do KRD BIG S.A.

Stosowne upoważnienie na podstawie art. 8 a wyżej cytowanej ustawy otrzymała 5 lutego 2014 r.
(akta kontroli str. 24, str. 97-100)

Zgodnie z założeniami kontroler dokonał doboru próby określając, że kontroli poddanych będzie losowo wybranych:

I) co najmniej 8 % wszystkich prowadzonych postępowań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

II) co najmniej 8 % akt dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań.

Łącznie, w bloku tematycznym dotyczącym analizy prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zwrotu wypłaconych świadczeń i uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz w bloku tematycznym związanym z analizą podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych **kontroli poddano 34 sprawy.**

I. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Srokowie skontrolowano **20** losowo wybranych spraw w zakresie postępowań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zwrotu wypłaconych świadczeń, co stanowi **38,4 %** ogółu spraw prowadzonych przez Ośrodek z tego zakresu.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- **11** postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego (*w tym 2 postępowania w sprawie odmowy świadczeń*),
- **9** postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń alimentacyjnych,

(akta kontroli str. 101, str. 103-105)

Stwierdzono następujące uchybienie:

powtarzalne występujące w znaczącej liczbie:

1. W 11 wnioskach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co stanowiło 55 % wszystkich poddanych analizie spraw, wnioskodawcy nie uzupełnili informacji o osobach zobowiązanych do alimentacji.

(akta kontroli str. 103-104)

Skutek ustalonego uchybienia:

Niezachowanie procedur wynikających ze stosowania ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. poz.267)

II. Analiza podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Kontroli poddano również losowo wybrane akta **14** dłużników alimentacyjnych w zakresie oceny podejmowanych wobec nich działań, co stanowi **40 %** liczby dłużników ogółem.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz pod kątem ich terminowości.

Kontroli i analizie poddano:

- **4** akta dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela i dłużnika jest Wójt Gminy Srokowo,
- **3** akta dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym, ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela jest wójt/burmistrz/prezydent innej gminy, a dłużnika Wójt Gminy Srokowo,

- 7 akt dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym, ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela jest Wójt Gminy Srokowo, a dłużnika wójt/ burmistrz/prezydent innej gminy
(akta kontroli str.106-107)

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w powyższym zakresie.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych w toku kontroli uchybień jest Kierownik GOPS w Srokowie.

Przyczyną ich powstania był niedostateczny nadzór Kierownika GOPS w Srokowie nad realizacją bieżących zadań z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę:

1. W każdym przypadku, w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego, przestrzegać procedur, wynikających z ustawy Kodeks postępowania administracyjnego w celu przestrzegania zasady wyczerpującego dokumentowania spraw i niebudzącego wątpliwości ich wyjaśnienia.
2. Dokonać zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji w ogólnokrajowym, jawnym rejestrze danych osobowych, prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Proszę Panią Kierownik o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

~~WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI~~
Marian Podziewski